

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, POŠTARSKA ULICA 5 — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26 — Štampa vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 24 — 26.
EKSKLJUCIVNO PRAVILNOSTVO na oglaševanje in izdajanje: KRAJEVSKA ULICA 10, LJUBLJANA
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO
GOSPODARSTVA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Immutata violenza della battaglia in Sicilia

Un piroscampo nemico affondato, due incrociatori e numerosi trasporti danneggiati - 25 velivoli avversari abbattuti

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 13 luglio il seguente bollettino No 1144:
La Battaglia prosegue con immutata violenza nella regione meridionale della Sicilia dove il nemico cerca di ampliare le teste di sbarco che ha potuto costituire a Licata, Gela, Pachino, Siracusa e Augusta.
Nelle acque dell'Isola aerosiluranti italiani e bombardieri dell'Asse attaccavano ripetutamente unità mercantili e da guerra affondando un piroscampo di medio tonnellaggio e incendiando o danneggiando due incrociatori, numerosi trasporti e parecchi mezzi navali minori.
Nel cielo della Sicilia 14 apparecchi sono stati abbattuti; dalla caccia italo-germanica, nove dalle artiglierie contraeree. No-

stri cacciatori distruggevano sulla Sardegna due altri velivoli.
Formazioni nemiche hanno bombardato centri della Sicilia e della Calabria, tra cui Catania, Messina e Reggio. Questa notte una incursione è stata compiuta su Torino, dove la popolazione ha subito perdite e il centro urbano danni considerevoli. Non hanno fatto ritorno alle basi sei nostri aerei.
Le incursioni citate dal bollettino odierno hanno causato il seguente vittime finora accertate: a Catania 25 morti e 63 feriti, a Leonforte 8 morti e due feriti, a Reggio Calabria 3 morti e 2 feriti, in provincia di Catanzaro 30 morti e 42 feriti, a Torino 101 morti e 203 feriti.

Nezmanjšana silovitost bitke na Siciliji

En sovražni parnik potopljen, dve križarki in številne prevozne ladje poškodovane - 25 nasprotniških letal uničenih

Glavni stan italijanskih oboroženih sil je objavil 13. julija naslednje 1144. vojno poročilo:
V južnem delu Sicilije se nadaljuje bitka z nesprenjeno silovitostjo, kjer skuša sovražnik razširiti svoje izkrcavalne mostobrane, ki si jih je uredil v Licati, v Geli, v Pachinu, v Siracusi in v Augusti.
V sicilskih vodah so italijanska torpedna letala in osni bombniki ponovno napadli trgovske in vojne ladje. Pri tem so potopili parnik srednje tonaže in zažgali ali poškodovali dve križarki, mnogo prevoznih ladij ter nekoliko manjših pomorskih prevoznih sredstev.
V zraku nad Sicilijo so italijansko-nemški lovci zbili 14 letal, 9 pa jih je sestrelilo protiletalsko topništvo. Naši lovci so nad Sardinijo pokončili še dve drugi letali.
Sovražni oddelki so bombardirali središča na Siciliji in v Calabriji, med temi Catania, Messina in Reggio. Ponoči je bil izvršen polet nad Turin, kjer je prebivalstvo utrpelo izgube, središče mesta pa znatno škodo. 6 naših letal se ni vrnilo na svoja oporišča.
Naleti, omenjeni v današnjem vojnem poročilu, so povzročili naslednje doslej ugotovljene žrtve: v Cataniji 25 mrtvih,

63 ranjenih, v Leonforteju 8 mrtvih, 2 ranjena, v Reggio Calabria 3 mrtve in 2 ranjena, v pokrajini Catanzaro 30 mrtvih, 42 ranjenih, v Turinu pa 101 mrtvih in 203 ranjeni.

Hudi udarci angloameriškega letalstva

Tokio, 13. jul. s. Med tem, ko sile Osi razbijajo angloameriške pomorske sile ob južno-vzhodnem delu Sicilije, zadajajo japonske sile na Salamonskih otokih sovražniku še naprej hude izgube. V nedavni bitki je vojna mornarica skupnega sovražnika zgrubila 8 ladij, ena ladja pa je bila zažgana. V istem času je angloameriška mornarica na Sredozemlju bojišča izgubila 5 vojnih ladij in eno podmornico. Skupno je torej sovražnik izgubil 15 vojnih ladij in enem tednu, med njimi 6 križark v zadnjih 24 urah. V zadnjih šestih dneh je bilo nad Sredozemljem sestreljenih 217 sovražnih letal, Japonci pa so nad Pacifikom in Avstralijo sestrelili 93 angloameriških letal. To je več kot 2 letali vsako uro. Ti uspehi proti skupnemu sovražniku v oddaljenosti več tisoč kilometrov so najmočnejša vez trojnega pakta.

Visoke sovjetske izgube

Srditi boji pri Bjelgorodu in Orlu - V enem dnevu uničenih 400 sovražnih tankov in 103 letala - Na Atlantiku potopljeni dve ladji s 30.000 tonami

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 13. jul. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:
Severno od Bjelgoroda je pridobil nemški napad s podporo letalstva po razbitju dveh sovražnih oklopnih skupin nadalje na ozemlju. Protinapadi močnih sovjetskih pehotnih in oklopnih oddelkov, poslanih iz drugih odsekov fronte in globine zaledja, kakor tudi močni razbremenilni napadi na področju zapadno in severno od Orla so se zrušili ob najtežjih sovražnikovih izgubah. Včeraj so oddelki kopne vojske, SS in letalstva ponovno uničili 400 oklopnih voz, 103 sovražna letala so bila sestreljena v letalskih bojih in po zaslugi protiletalskega topništva.

Na Siciliji nadaljujejo osne sile ogorčene borbe proti sovražniku, ki se je izkrcal na otoku. Nemški in italijanski letalski oddelki posegajo neprestano v borbe na zemlji in so bombardirali izkrcavalne mornarice pred obalo otoka, ki so ji prizadeli zelo hude izgube. Nad Sicilijo in Sardinijo je bilo sestreljenih 25 sovražnih letal.
Na zapadu je oddelki težkih nemških bojnih letal pretakali noč z dobrim uspehom napadeli pristaniške in ladjevalniške naprave v mestu Great Grimsby. Nadaljnji letalski napadi so bili usmerjeni na posamezne cilje na področju Londona in na južnovzhodni obali Anglije. Ena nemška letalo se ni vrnilo s teh napadov.

Letala za daljne polete so bila ponovno poslana v napad proti sovražnim ladjam, ki sta bili dne 11. julija na Atlantiku zažgani. Eden izmed teh velikih transportnih parnikov se je že potopil, drugi je bil potopljen z bombnim zadetkom. S tem je sovražnik zopet izgubil dve ladji s skupno 30.000 br. reg. tonami.

Učinkovite akcije nemškega letalstva

Berlin, 13. jul. s. Nemško letalstvo je včeraj silovito napadlo toptiške položaje in sovjetske oskrbovalne kolone na točkah, kjer divja najhujši boj med Bjelgorodom in Orlom. Skupine strmoglavcev so bombardirale ponovno zbirališča čet in strojnišča gnezda ter gnezda metelcev plamenov. Uničenih je bilo 71 sovjetskih tankov. Številni topovi so umolkli. Lovci in protiletalsko topništvo so včeraj sestrelili skupno 103 sovjetska letala brez lastnih izgub.

Brezuspešni sovjetski napori

Berlin, 13. jul. s. V dopolnilo današnjega nemškega poročila pripominjajo v tukajšnjih pooblaščenih krogih, da so se borbe na področju Bjelgorod-Orl tudi včeraj nadaljevale navzlic slabemu vremenu, ki je jakost borb v primeri s prejšnjimi dnevi zmanjšalo. Severno od Bjelgoroda je nemškim četam uspelo navzlic mnogim protinapadom Sovjetov vdreti 4 km v sovražne črte in zavzeti nekatere strateško važne točke. Sovjeti še naprej mečejo v boj vedno nove močne rezerve, da bi z nastali razpoke v svoji postrojitvi, ki so nastale zaradi nemških napadov. Zaradi premoci v zraku in neugodnih sedanjih pogojev so za Sovjete navzlic uporabi velikih množic sil poizkusi razbremenjevanja zelo težavni. Vedno bolj očitno je, da skušajo Sovjeti na vse načine zopet pridobiti izgubljeno iniciativo, uporabljajo ogromne količine čet, tankov in letal. Trajen pritisk nemških čet deslet sovražniku ni dopustil, da bi uredil svoj načrt.

Letalski napadi na Anglijo

Berlin, 13. jul. s. Čeprav operacije na fronti južne in vzhodne Evrope večje izredno visoko število letal, zadaja nemško letalstvo, kadar se nudi priložnost, hude udarce vojaškim objektom na angleškem otoku. Včeraj ponoči je skupina težkih bojnih letal napadla, kakor je bilo javljeno, pristanišče Grimsby. Glede tega napada se doznava iz vojaškega vira, da je zelo mnogo bomb velikega kalibra eksplodiralo v vojaških napravah in oskrbovalnih skladiščih mesta, ki leži na vzhodni obali Anglije. Zelo občutni požari, ki so bili vidni več ur iz razdalje, pričajo o učinkovitosti napada. Skupine

Zgledno junaštvo bersaljskega poročnika

Rim, 13. jul. s. Ime 26 letnega junaka je pomnožilo seznam tistih, ki jih Domovina uvršča v plemstvo hrabrosti. Zlata kolajna, ki je bila v spomin podeljena poročniku bersaljerov Lavadi Francescu, roj. 20. 1917, v Partinico (Palermo), pove, s kakšno odločitvijo se bori mladina Italije, ter prikazuje tudi junaško epizodo italijanskega odpora v Tunisu, ki je stala naše sovražnike šest mesecev skrajnih naporov ter trošenja sredstev in ljudi.
Poročnik Lavaga je bil poklican pod orožje v juniju 1940, ter je prišel v novembru leta 1942 z 10. polkom bersaljerov v Tunis. 10. polk bersaljerov je dobil popoldne 25. februarja povelje, naj krene s svojih postojank med Ouedom in Sedjemanom Kef Alledom z nalogo, da napade sovražnika na višinah vzhodno od proge Caposerad-Ponte Sedjemane ter si zagotovijo oblast nad progo. Oddelki so se pričeli kretati naslednje jutro. Kmalu se je razvila posebno srdita bitka na obronkih Kef Zilije. Bersaljeri 10. polka so obvladali svoj sovražnika, ki je pa nato dobil ojačenja ter je zopet napadel ter ma je uspelo zatamiti

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 13. jul. s. Finsko vojno poročilo javlja: V zadnjih 24 urah je bil v zapadnem odseku aunske fronte obit napad majhnega rdečega oddelka. V ostalih odsekih se ni zgodilo nič važnega.

Turška zahvala Italiji in Nemčiji

Ankara, 13. jul. s. Po sklepu italijanske vlade, da pošlje v Turčijo veliko količino serumov proti tifusu in po podobnem sklepu nemške vlade, je vlada v Ankari naročila svojima veleposlanikoma v Rimu in v Berlinu, naj se v imenu vlade zahvalita italijanski in nemški vladi.

Filov v Makedoniji

Sofija, 13. jul. s. Ministrski predsednik Filov in prosvetni minister sta ob spremstvu raznih osebnosti prispejala v Sofijo. Vrnila sta se s potovanja po Makedoniji.

Angleška letala mečejo bombe na Švico

Oster švicarski protest v Londonu - Dva angleška težka bombnika sta se zrušila nad Švico

Bern, 13. jul. s. Uradno poročajo, da so skupine angleških letal danes ponoči preletele med polnočjo in eno švicarsko ozemlje. Eno izmed teh letal se je zaletelo v neko goro in je strmoglavilo na tla. Bil je to štirimotorni. Vseh pet oseb, ki so bile v letalu, se je ubilo. Nekaj bomb so napadali vrli v občini Rigisberg v kantonu Berna, kjer je bila ena hiša porušena, druga pa zažgana. Ostale bombe so padle v Flamatu in področju Grindewalda.

Bern, 13. jul. s. Večerni listi so svoje stolpce posvetili obvestilom iz raznih krajev Švice, ki so bili prizadeti z bombami angloameriških pilotov. Ves tisk sodi, da gre za najhujšo kršitev angleškega letalstva nad Švico.

ki je bila vrnjena Belgiji. Potovanje ministrskega predsednika je bilo povod za patriotične manifestacije prebivalstva, ki so bile posebno pomembne v Skopju.

Iz „Odredbenega lista“

Rim, 13. jul. s. Odredbeni list PNF objavlja: Fašista Manlio Geco, inspektor pri federaciji v Piacenzi, in Antonio Bukasina, član direktorija GUFa v Zari, sta junaško padla v borbi proti partizanskim tolpom.
Za namani, dobljenimi v borbah, so umrli fašisti: Michele Fasano, tajnik fašija v Valoria (Cuneo); Mario Caminati, šef oddelka fašija v Arzago d'Adda (Bergamo); Cellino Chiarodi, vodja skupine fašija v Rioli Vergatu (Bologna).

Nameste Prima Fumcia, ki je bil poklican na drug položaj, je Duce določil za službo Revoluciji v položaju zveznega tajnika v Trentu tovariša Rudolfa Andreatta, roj. v Levico (Trento) leta 1912, vpisanega v PNF od 24. maja 1935 (fašistični nabor), doktorja prava, prostovolja v spanski in v sedanji vojni, ranjenca, odlikovanega z dvema bronastima kolajnima in s temi križi za vojaško hrabrost, poročnika bersaljerov, zdaj zveznega podpoveljnika GILa v Trentu.

Fašist Gicaparra Torre iz Caprara je bil imenovan za direktorja revije „Italia oltremare“.

Novi turški veleposlanik v Rimu

Ankara, 13. jul. s. Turški minister pri madžarski vladi je napredoval v veleposlanika in bo zastopal Turčijo pri Kraljevem in Cesarskem dvoru Italije. Novi veleposlanik Runkel Ekref prihaja iz novinarstva in je znan pisatelj.

Nadaljnji japonski uspehi na Tihem oceanu

Japonsko letalstvo zadaja Anglosasom hude udarce

Tokio, 13. julija. s. Japonski glavni stan objavlja, da so letalske skupine mornarice 9. t. m. nenadoma napadle pristanišče Rendova in potopila 6 izkrcavalnih parnikov. Dne 11. t. m. je skupina lovcev in bombnikov napadla sovražne čete, ki so se izkrcavale na vzhodni obali Nove Georgije. V borbah z letali, ki so se dvignila, da bi preprečila japonsko akcijo, je bilo zrušenih 24 sovražnih letal.

Tokio, 13. jul. s. Japonski glavni stan poroča: Japonska garnizija na Novi Georgiji se silovito bori od 5. t. m. s sovražnimi silami, ki so se izkrcale na več točkah otoka ter skušajo napredovati proti Mundi od juga proti severu. Nekaj japonske pomorske skupine, operirajoča v vodah severno od otoka Kolonvanga, je poginjala v beg v noči na 12. t. m. sovražno skupino, ki je obsegala več kot štiri križarke. Med bitko sta bili potopljeni dve sovražni križarki, tretja pa je pobegnila v plamenih. Ena izmed naših križark je bila poškodovana. Ta spopad se bo uradno imenoval »bitka pri Kollavangari«.

Ustanovitev indijske osvobodilne vojske

Sanghai, 12. jul. s. Po prvih podrobnostih, ki se doznajajo o ustanovitvi indijske narodne vojske, prve, ki jo je Indija dobila za podporo v njeni stoletni borbi proti Angležem, se vidi važnost te vojske, zlasti kot formacije, okrog katere se bodo zbirali in kamor bodo bdeli mladi Indijci, ki si žele z orožjem osvoboditi domovino. Organizacija vojske se je pričela lani v maju, ko so mladi indijski prostovolci ustanovili prvo skupino na pobudo indijske narodne lige, ki se je ustanovila z japonsko pomočjo 15. junija 1942 in šteje skoraj 2 milijona Indijcev bivajočih na Japonskem, na Kitajskem, v Mandžuriji, v Tajui, na Javi, Borneu, Filipinih in v Hongkongu. Danes predstavlja že znaten kontingent, ki je moderno oborožen, dobro izvežban opremljen s topništvom, pionirji in vsemi drugimi sredstvi ter ga prešinja velika borbenost, ki ji daje hrano sovražstvo do zatiralec in goreča želja po osvoboditvi domovine. Nova vojska je čisto indijska, tudi v poveljstvih, ter spoštuje indijske tradicije in družijo prvi Indijci vseh razredov in ver, kar je v nasprotju s tem kar so bile indijske enice, katerih se je Anglija stoletja posluževala za svoje imperialistične namene in predvsem proti Indijcem samim. Kakor je proglasil Čandra Bose v Sonanu, ko je prevzel poveljstvo in predstavil vojsko japonskega pedsednika Toju, čaka nova vojska hrepence na povelje za pohod preko indijskih mej proti Angležem ob strani japonske vojske, goričana v zmagi Japonske in njenih zmag.

nikov, ker samo Japonska lahko zagotovi indijsko neodvisnost. Nova vojska indijske države ni samo vojaško važna, temveč ima tudi veliko moralno vrednost, če pomislimo, na odpuštništa indijskih čet, ki so bile uvrščene v angleško vojsko med japonskim prodiranjem na Malaji.

Berlin, 13. jul. s. Jutri bo »Völkischer Beobachter« objavil članek z naslovom »Revolucija Indije«. V tem članku se poudarja, da je imenovanje Wavella za indijskega podkralja v prid gibanju za indijsko neodvisnost pod vodstvom Čandre Boseja. Sovražnik se mora ukloniti z orožjem, čeprav se ne izključuje, da dosedanja načini indijskih nacionalistov niso bili brez pomena. Glasilo Rjave hiše ugotavlja, da obstaja indijska narodna armada že iz 70.000 mož ter ima dobro izvežbane vojske in oficirje, ki so prešli v japonsko vojsko med vojno na Malaji. V ostalem se ta indijska armada stalno razvija ter razpolaga z odličnim japonskim orožjem. Načrt Čandre Boseja za opremo vojske 300.000 mož bo lahko izvedljiv, če pomislimo, da se samo z ozemlja, ki so ga Japonci zasedli, rekrutira nič manj kot dva milijona vojakov.
Ob zaključku pravi list, da izkušnje Anglije z indijskimi četami, ki se bore proti Japonski, nikakor niso vzpodbudne. Videl bomo, ali se bo Auchinleck, novi poveljnik angleških sil v Indiji, drznil poslati jih v boj proti neodvisni indijski armadi.

Duh rimskih legij je zopet oživel

Budimpešta, 13. jul. s. Rod naslovom »Junaška borba Italije« piše poluradni »Budapesti Ertsekit«: V budimpeštanskih goščinah krogih se še vedno najbolj zani-

Rejcem goveje živine

Tudi tisti, ki imajo samo eno ali dve goveje živinčete, morajo oddati 30 % vse prijavljene teže goveje živine

Ljubljana, 14. julija.

Ljubljanski komisariat Preveda obvešča vse rejce goveje živine po mestni in v njegovo področje spadajočih okoliških občinah o oddaji živine za Prevod v letu 1943/44 o naslednjem: Po novi uredbi o prijavi in zapori goveje živine (»Službeni list za Ljubljansko pokrajino«, kos 44, z dne 2. julija t. l.) morajo tudi rejci, ki imajo samo eno ali dve goveje živine, oddati 30 % od vse prijavljene teže svoje goveje živine. Zato bodo morali ti rejci Prevodu oddati vsa teleta. Če pa bi krava ne imela teleta, se morajo trije ali štiri rejci dogovoriti tako, da bodo dali za Prevod vsi skupaj eno odraslo žival in z njo krili obvezo za Prevod vseh treh ali štirih rejcev.

V kratkem bodo vsi rejci od pristojnih občin odločeni, koliko žive teže so obvezani oddati Prevodu za leto 1943/44 na podlagi pri zadnjem popisu prijavljene teže. Svetujemo tistim rejcem, ki bodo morali oddati najmanj teže, da te oddaje opravijo kolikor je mogoče naglo in čimprej, tako da jim ob koncu obvezne dobe ne bo treba pošiljati strogih pozivov za oddajo. Kdor ima pa živino za oddajo Prevodu že pripravljeno, lahko oddajo takoj naznani v kmetijskem odseku mestnega gospodarskega urada v Pucinijski ulici št. 2 ali pa pri pristojni okoliški občini.

Vsa teleta, ki jih rejci namestajo oddati Prevodu, morajo biti iz občin poslana z rednim poizvilom in potnim listom mestni klavnic v Ljubljano vsako sredo ob 10. dopoldne. To velja za občine Ljubljana Log, Brezovica, Dobrova, Jezica, Polje, Dobrunje, Rudnik, Zelimlje, Ig in Tomšelj.

Zaradi natančnega pregleda stanja goveje živine bodo rejci po novi uredbi morali takoj od dneva popisa živine dalje v 10 dneh Prevodu s posredovanjem pristojnih občin javljati vsako spremembo stanja goveje živine, torej telitve, pogine (s priloženim živinodravniškim potrdilom), prodaje, nakupe, skratka vse spremembe števila goveje živine.

Po čl. 8. nove uredbe o prijavi in zapori goveje živine je prepovedan slehern odgon goveje živine iz občine brez odobritve občinskega preskrbovalnega urada. Ta urad pa sme prodajo živine dovoliti šele takrat, kadar se je po

pristojnem komisariatu Preveda prepričal, da je prodajalec Prevodu za tekoče leto že oddal vso predpisano težo. To se bo praktično izvajalo tako, da bodo občine v seznam zapisale obvezo prodajalca, da bo takoj ob prvem pozivu Prevoda ali občine oddal vso predpisano težo goveje živine za Prevod. Na podlagi te pisne obveze prodajalca sme občina šele dati živinski potni list. V takih primerih, kjer ima prodajalec malo živine, pa bi zaradi njene prodaje ne mogel kasneje kriti obvezne oddaje, se mora občini obvezati kupec, da bo on Prevodu oddal 30 % prijavljene teže kupljene živali za račun prodajalca.

Živinske potne liste za prodajo goveje živine na področju ljubljanske občine izdaja mestna klavnica, toda samo na podlagi pismenega dovoljenja komisariata Preveda, ki se rejci pri njem obveže, da bo na prvi poziv oddal vso predpisano težo za Prevod. Komisariat Preveda uradno je v kmetijskem odseku mestnega gospodarskega urada v Pucinijski (prej Knafeljevi) ulici št. 2.

V okoliških občinah dobe rejci živinske potne liste pri svojih občinah enako samo na podlagi pismenih obvez za oddajo Prevodu.

Opozarjamo vse rejce goveje živine, naj pri pristojnih občinah v redu naznani vse spremembe v stanju goveje živine, ker člen 9 te uredbe za njene kršitelje predpisuje kazen od 500 do 5.000 lir ali zapor do dveh mesecev.

Vse rejce goveje živine, ki popisa do danes še niso napravili, poziva mestni kmetijski odsek, naj v izloži strogo določenih kazni naznanijo število in težo goveje živine najkasneje do vključitve sobote 17. t. m. pri kmetijskem odseku mestnega gospodarskega urada v Pucinijski (prej Knafeljevi) ulici št. 2. Če bo po tem roku ugotovljeno, da imajo rejci neprijavljeno živino, bo proti njim postopeno po uredbi Visokega Komisariata o prijavi in zapori živine, ki je objavljena v »Službenem listu« kos 44 dne 2. junija t. l.

Življenje na živilskem trgu

Med uvoženim blagom je zdaj še vedno napredaj največ čebule, ki je tako poceni, da domači pridelalec ne more tekmovali z njo

Ljubljana, 14. julija.

Branjevec vselij poskrbe, da postrežejo gospodinjstvom vsaj z eno vrsto blaga; navadno se založe le z enim blagom bolje, ki ga prodajajo delj časa, dokler se ne začne čas za drugo blago. Tako so n. pr. lani dolgo prodajali predvsem cvetačo. Včasih so bili tudi najbolj založeni s česnom. Nekaj časa so nudili predvsem citrone. Zadnje tedne so pa vedno založeni s čebulo. Uvožena čebula letošnjega pridelka je lepa in navadno dobro prenese dolgi prevoz. Branjevec jo pa še lepo očisti, čeprav na svojo škodo, da je napredaj vabljivo blago. Človek bi ne mislil, da je poraba čebule tako velika. Sicer grmade tega blaga na vseh stojnicah ne grede naložiti v denar, vendar gospodinjje posegajo po čebuli vsak dan, saj je pa tudi poceni, da z njo ne more tekmovali domači pridelalec, ki ga je zdaj tudi precej.

Prejšnje tedne smo zelo poizvedovali po citronih. V soboto so razdelili med prodajalce večjo pošiljko citronov po vsem mestu in precej tudi na živilskem trgu. Posamezni prodajalci so se založili s tem blagom, ki ne gre tako dobro v denar kakor bi človek pričakoval v primeri s povprajevanjem prejšnjih čase.

Branjevec so bili letos nekaj časa dobro založeni s stročjim fižolom, ki je bil s razmeroma zelo poceni. Čeprav ni bil najboljše vrste, ker je bil precej žilnat in žilav, vendar bi pričakovali, da bo šel bolje v denar. Nekateri prodajalci so ga težko vnovčili in zato se tudi pozneje niso hoteli več zalagati z njim. Zdaj je od časa do časa napredaj stročji fižol boljše vrste, a le v manjših količinah pri posameznih prodajalcih.

Napredaj je tudi že domači stročji fižol, a vendar ne vsak dan in ni ga toliko, da bi ga prodajalci morali ponujati. Bilo bi ga nekoliko več, če bi lahko hitreje dozorjeval ter rasti ne zadrževalo slabo vreme. Doslje je bil napredaj v glavnem le nizki stročji fižol, kmalu pa bodo začeli prodajati tudi visokega, ki je boljši in ga pridelujejo tudi več. Če bo napredaj še kaj uvoženega stročjega fižola — zdaj bo že kmalu minil — da bo uvoženo blago tekmovalo z domačim, bo najbrž napredaj tudi več domačega pridelka.

Pogumno srce

Niko je sedel na divanu in držal revijo na kolenih. Delal se je kakor da gleda slike, pri tem se je pa skrivaj vedno znova oziral na babico, ki je hodila lahkih, naglih korakov po sobi sem in tja. Vedno, kadar je prišla v bližino mize, mu je postalo vroče. Morda ni ničesar opazila, je pomislil in želel je samo, da bi odšla čim prej na avtobusno postajališče.

Ali ni že čas, za odhod, babica? — Nikar me ne draži, otrok moj. — Babica je vzel iz predala ovek, že obledele kuhinjske ovratnik, potem je pa počasi zaprla omaro in si položila ovratnik okoli vratu.

Če bi babica opazila, da je razbil porcelanasto posodico za jajca, ki je hranila v nji svoje igle, zaplestine in dedovo kolajno, bi se gotovo zelo jezila in morda bi ga za kazen ne hotela vzeti s seboj v mesto.

Niko si je globoko oddahnil, ko je vzel babica iz druge omarke še svoj praznični klobuk. Kmalu bosta sedela v avtobusu.

Tedaj se je pa babica vendarle ustavila pred pisno. V roki je držala razbit pokrovček. — Povej mi, ali si ti storil to? — je vprašala.

— Ne, babica! — Nikova ušesa so žarela.

— Zakaj ne govoriš resnice, otrok?

— Hotel sem samo...

ENOSTAVNO
Hči: Oče, igrala bi rada postala.
Oče: Dobro. Omoži se!

— Šestletni deček mora biti toliko pogumen, da govori resnico. Saj vendar rad pokažeš, da si hraber.

— Ne jezi se name, babica. Odpusti mi, prosim...

— Saj se ne jezim, otrok. Toda ti veš, da sovražim vsako laž. Danes me čaka težka pot. Morda se bom morala dati operirati.

Nika je bilo zelo sram. — Odpusti mi, babica.

— Že prav. Zdaj se pa hitro obleci. Na pot morava.

Niko je sedel s svojo babico v profesorjevi čakalnici.

Odprla so se vrata in babica je hitro vstala. Usmiljena z belo čepico na glavi je stala na pragu. — Trenutek, prostim!

— Je dejala in babica je sedla nazaj na svoje mesto.

Niko se je bal, da ne bosta več utegnili kupiti indijanske opreme.

— Ali bova morala še dolgo čakati? — je zašepetal.

— Ne vem, otrok moj.

Tedaj so se pa odprla vrata in profesor je pogledal v čakalnico. Na čelu je imel nekaj blestečega, okroglega. Babica je bila vstala. — Potakaj, kmalu se vrnem, — je dejala nervozno.

Niko je sedel sam v veliki čakalnici in listal je po revijah. Zdaj pa zdaj je dvignil glavo in prisluhnil. V sosedni sobi je bilo vse tiho. Stopil je v k o knu, se dvignil na vrste in pogledal v sosedno sobo.

Naročite se na „DOBRO KNJIGO“!

V zbirki »DOBRA KNJIGA« bo izšel te dni roman »VZHOD IN ZAPAD«. Tudi našemu občinstvu že znana pisateljica Pearl S. Buck riše v njem na primeru mlade Kitajke borbo dveh svetov v sodobni Kitajski.

Sredi avgusta bo izšlo delo slavnega zdravnika Paula de Kruifa, ki pripoveduje v knjigi »BORCI PROTI SMRTI« življensko usodo nekaterih mojstrov medicinske vede.

V septembru bo sledil roman »POKOJNI MATIJA PASCAL«, ki ga je napisal Luigi Pirandello, svetovno znani italijanski dramatik in pisatelj.

Naročite se na »DOBRO KNJIGO«, če še niste naročili! V zbirki izide vsak mesec en roman, mesečna naročnina pa znaša:

a) za naročnike, ki so obenem naročniki »Jutra«, »Slovenskega naroda« ali »Domovinec«, 10.— lir, za broširano in 20.— lir za vezano knjigo;

b) za ostale naročnike 11.— lir za broširano in 20.— lir za vezano knjigo.

Naročnike sprejema v Ljubljani uprava naših listov v Narodni tiskarni, v Novem mestu podružnica »Jutra«, od drugod pa naj se naročniki javijo po pošti na naslov: Uprava »Jutra«, Ljubljana, Pucinijska 5.

87.468 obiskovalcev

in 260 predstav v ljubljanski drami

Objavljeno je bilo letno poročilo o dramskih sezonah 1940-41 ter 1941-42, ki vsebuje zanimive podatke o delavnosti ljubljanske drame

Ljubljana, 14. julija.

Te dni smo prejeli 21. števil »Gledališkega lista«, dramska izdaja, ki je posebej zanimiva zaradi tega, ker vsebuje marljivo zbrane podatke o delih, predstavah, režiji in obisku v dramskih sezonah 1940, 1941 ter 1941-42. Če si to število pobliže ogledamo, spoznamo, koliko truda in napora, koliko podrobnega dela je združenega z organizacijo uprizoritve samo v eni sezoni.

V okviru izčrpnega poročila je objavljen tudi seznam gledališke uprave ter dramskega igralnega in tehničnega osebja. Ker ni bil zadevni seznam že delj časa na razpolago javnosti, ga povzemamo po navedenem poročilu, ker smo prepričani, da se naše gledališko občinstvo zanima za vse, kar je povezano z usodo, delovanjem in rastjo naše drame. Upravnik je naš prvi pesnik Oton Župančič. Njegov namestnik je Dorian Aton, ki opravlja funkcijo generalnega tajnika. V gledališki upravi ter administraciji sodelujejo še uradniki ter večerna blaginjska drama Antonija Pilberšeka, pisarniška pomočnica Gizela Remčeva, pisarniška pomočnica Mira Kikljeva ter pisarniška pomočnica Elza Hočevarjeva. V računskem oddelku so višji računski inšpektor Jurij Hočevar, blaginjski Rudolf Rakovec, blaginjska Minka Jančarjeva, knjigovodja Vojteh Galovič in Maks Mastnak.

Ravnatelj drame je Pavel Golja. V staležu dramskih igralcev in režiserjev so Ivan Cesar, Lujo Drenovec, Edvard Gregorin, Slavko Jan, Vida Jan, Ivan Jerman, ki opravlja funkcijo ekonoma, Ivan Levar, Franc Lipah, Mira Neffat-Danilova, Bojan Peček, Josip Plut, Angela Rakar, Vera Remec, Milan Skrbinek, Mla Sarič, prof. Osep Sest ter Marija Vera. Kontraktni igralci so: Mileva Boltar, Ukmarjeva, Valo Bratina, Milan Brezgar, Nada Gabričelj, Jože Gale, dr. Bratko Kreft, Anka Levar-Breclj, Franc Milčinski, Marija Nablocka, Alojzij Potokar, Franc Presetnik, Sava Sever-Stupica, S. Sever (do oktobra 1941), Vladoša Simčič, Maša Slavčeva, inž. Bojan Stupica in Jože Tiran. Honorarni so Polonica Juvan, Miro Kaukler (do 15. jan. 1942), Stane Raztresen in Orel Lucijan (do 1. marca 1942).

Dne 1. novembra 1941 pa so bili vključeni v ljubljanski dramski ansambl tudi člani bivšega mariborskega gledališča in sicer Peter Malec (do 30. maja 1942), Fr. Blaž, Milan Košič, Just Košuta, Jože Kovič, Elvira Kralj, Rado Nakrest, Vladimir Skrbinek in Ema Starčeva, dne 1. junija pa še Danilo Gorinšek, Slava Gorinšek, Pavle Kovič, Vida Kovič, Edo Verdonik, Branka Rasberger-Verdonik. Inšpicijenti so Janko Vertin, Branko Starčič in Vinko Podgoršek, suflerji pa Marija Povhe, Ciril Pfeifer in Vinko Podgoršek, reviziterka Erna Corlary. K temu še pride osebe tehnične stroke ter dramske krojačnice.

Razmeroma visoko število predstav priča o vneti delavnosti in živahni pobudnosti našega dramskega ansambla, pa tudi o lepem odzivu ljubljanskega kulturnega občinstva. Dočim je bilo v sezoni 1940/1 skupno 258 predstav, ki jih je posetilo 96.658 obiskovalcev, je bilo v sezoni 1941/2

skupno 260 predstav, ki jim je prisostvovalo 87.468 gledalcev. Stanje je ostalo torej navzlic vojnim časom skoraj isto. V sezoni 1940/1 je bilo uprizorjenih 31 dramskih del, v naslednji sezoni pa 28. Od dramskih del, ki so bila uprizorjena v sezoni 1941/2, je bilo 10 slovenskih z 92 predstavami, 1 srbohrvatsko z 19 predstavami, 7 italijanskih s 60 predstavami, 1 nemško s 13 predstavami, 1 rumunsko z 12 predstavami, 2 francoski s 16 predstavami, 1 angleško s 4 predstavami, 2 iz nemške klasike, ki sta doživeli 12 predstav, dve iz angleške klasike z 21 predstavami ter 1 iz francoske klasike z 11 predstavami.

Slednjič vzbujajo zanimanje tudi preglednice režiserjev, ki so organizirali posamezne predstave. Tako je režiral Ciril Debevec 1 delo, ki je doživelo pet predstav, Milan Košič 1 delo s 13 predstavami, Jože Kovič 4 dela s 35 predstavami, Peter Malec 1 delo z dvema predstavama, Franc Lipah 1 delo s 14 predstavami, dr. Branko Kreft 4 dela s 34 predstavami, Milan Skrbinek 2 dela z 22 predstavami, inž. B. Stupica 5 del s 60 predstavami in Osep Sest 9 del s 75 predstavami.

Iz Srbije

— Drugo državno posojilo. Finančni minister je izdal pravilnik o izvaajanju določb glede emisije 4,5% državnega posojila v znesku 2 milijardi din. Kot emisijske ustanove poslujejo, kakor pri prvem posojilu Državna hipotekarna banka in Poštna hranilnica. Emisijski tečaj znaša 98,5%. Pri obveznicah, ki se zamenjajo v akciji za oprostitve od zemljiškega davka pri oddaji kmetijskih pridelkov proti državnim bonom pa 100%. Izdane bodo tri vrste obveznic in sicer po 1.000, 10.000, 100.000 in 1.000.000 din. Premije znašajo od 500 do 1.000.000 din.

— Za nemško zimsko pomoč v letu 1942/43. Nemška narodna skupina v Beogradu je zbrala v letu 1942/43 2.114.342 din, dočim je vrgla zbirka v letu 1941/42 961.390 din. Letošnja je bila za 120% večja od lanske. Pri zbiranju prostovoljnih prispevkov je sodelovalo 643 Nemcev, tako da je odpadlo na vsakega 3288 din. Nemško vojaštvo, SS čete, policija in organizacija Todt so pa d arovali 4.836.418 din.

Spodnja štajerska

— Novi grobovi. V Mariboru sta umrla hlapec Janez Voršič, star 66 let in občinski delavec Peter Vavpotič, star 58 let. V Svečini je umrla posestnica Neža Lorber, stara 61 let. V Marenbergu je umrl posestnik Franc Bruderman, star 73 let.

— Plesni večer v Mariboru. Za 25-letnico gledališkega dela Suzane Ufert je bil prirejen v dvorani štajerskega Heimabunda v Mariboru plesni večer, ki sta nastopila na njem poleg balerine Ufertove tudi ves balet in orkester mariborskega gledališča pod vodstvom dirigenta Richarda Dietla. Primabalerina Suzana Ufert nastopa v Mariboru že dve leti.

— Nesreče. 43-letni hlapec Franc Vizjak od Sv. Lenarta v Slovenskih goricah je hotel zadržati konja, ki se je bil utrgal v staji. Konj ga je pa podrl tako, da je

— Ne, vem, da je tako, — je dejala babica — in sprizljala sem se s tem. Samo slovo od malčka mi bo težko. Najvažnejše je, da ne bo ničesar opazil. Davi sem ga počeno ozmerjala, ker je lagal. Zdaj sem pa jaz tista, ki mu moram nekaj prikriti.

Babica ga je nalagala! On naj bi bil pogumen in vedno naj bi govoril resnico, babica ga je pa hotela nalagati. In zakaj je hotela proč?

Stol se je premaknil. Niko se je ustrašil in smuknil skozi vrata na vrt. Tekel je naravnost čez livado in se vrgel v travo. Tam je obležal mirno, ne da bi na kaj mislil.

— Niko, ga je poklicala babica že drugič. — Pridi večerjat!

Stekel je proti hiši. Na pragu je zagledal temno postavo babice, ki ga je pričakovala. Ničesar mi ne sme prikriti, je pomislil Niko. Ko pa je zagledal v svitu luči njen obraz, ji naenkrat ni mogel zastaviti nobenega vprašanja. Smehljala se je, toda njen smehljaj je bil povsem drugačen kakor sicer.

— Babica, ali naj ustretilim luno? — je vzkliknil. — V nos je zademem.

Napel je lok, stopil korak nazaj, dvignil glavo in pomeril. Sprožil je. Puščica je švignila skozi zrak.

— Zadel sem jo! — Niko je kar poškočil od veselja. — Ali si videla, babica, da sem jo zadel!

Stala je pred njim, ga gledala in se smehljala.

Izročitev nagrad zmagovalcem v tekmah dela

Ljubljana, 14. julija.

Tiskovni urad pokrajinskega Dopolavora objavlja:

V nedeljo 18. t. m. ob 11. uri bodo v sedežu pokrajinskega Dopolavora na Taboru izročene nagrade zmagovalcem v tekmah dela. Prvi trije klasičiranci v vseh posameznih natečajih naj se zaradi tega ob navedeni uri na določenem kraju zberejo.

zadobil težke notranje in zunanje poškodbe. 55-letnega lovskega čuvaja Franca Arla iz Josipovega doma je obstrlel divji lovec. Med vožnjo proti Računju si je zlomil nogo 34-letni Rudolf Lobnik iz Frana. 17-letni Hildegard Felber iz Maribora je padel tako nesrečno, da si je zvil nogo. 8-letna hčerka mizarskega pomočnika Zofija Zafonik iz Selnice je padla s kolesa in se precej močno pobila. 69-letna vdova po notarju Marija pl. Borowsky iz Maribora je padla tako nesrečno po stopnicah, da si je zlomila desno roko in zadobila še druge poškodbe. 10-letni Vincenc Jus iz Maribora je padel in zadobil težke notranje poškodbe. Vse ponesrečene so prepeljali v bolnišnico.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sreda, 14. julija: Bonaventura.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Ljubica z masko.

Kino Sloga: Pustolovščina Anabele.

Kino Union: Očetova ljubljanka.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1; Bahovec, Kongresni trg 12; Nada Komotar, Vič, Tržaška cesta.

Iz Hrvatske

— Pšenico žanjejo. V južnih krajih Hrvatske so že začeli žeti pšenico. Vreme je bilo ugodno in pšenica je obrodila dobro.

— Zavod za zatiranje raka. Takoj po ustanovitvi NDH je postal Zavod za zatiranje raka s pomočjo radia samostojen kot sestavni del medicinske fakultete. Ministrstvo narodnega zdravja je pa zagotovilo zavodu vsa potrebna denarna sredstva, da se bo lahko uspešno razvijal. Doslje se je lečilo v zavodu nad 7.000 bolnikov. Lečijo se lahko vsi, tudi če nimajo denarnih sredstev, ker jim plača Društvo za zatiranje raka potovanje in poravnati tudi stroške v bolnišnici. Samo lani se je zdravilo v Zavodu okrog 1.000 bolnikov.

— Nove poštne znamke. Hrvatska poštna uprava izda novo serijo znamk v korist Filatelističnega društva. Znamke bodo po 18 kun z doplačilom po 9 kun. Izdanih bo 280.000 znamk v polah in 70.000 v bloku. V promet pridejo nove znamke prvič med razstavo hrvatskega Filatelističnega društva v septembru. S 1. julijem so pa prišle v promet posebne znamke v korist hrvatskih legionarjev. Izdane so bile v nakladi po 70.000 nazobčanih in nazobčanih blokov po 4 vrednosti. Na njih so slike hrvatskih dobrovoljcev na vzhodnem bojišču.

— Prvi absolventi podčastniške sanitetne šole. V Zagrebu so te dni dovršili sanitetno podčastniško šolo prvi gojenci. Zaključek šole je bil združen z lepo svečanostjo. Hrvatska vojska je dobila tako prve strokovno izobražene sanitetce.

— Hrvatski žitni monopol. Hrvatski vladni list je objavil uredbu o državnem žitnem monopolu. Uredba določa, da spada pod državni monopol vse vrste žita, kakor tudi stročnice in krompir. Namen te uredbe je zagotoviti prehrano prebivalstva. Pridelovalci žita, krompirja in stročnic smejo razpolagati s svojimi pridelki samo v smislu zakona. Na poziv oblasti morajo izročiti poljske pridelke po določenih cenah državnim organom. Količina se ravna po velikosti posestva in krajevnih razmerah. Pospevna izpod 2 oravlov so v načelu oproščena te obveznosti.

— Reja sviloprejk. Tudi Hrvatska si prizadeva povečati proizvodnjo tekstilnih vlaken, zlasti pa svile. Pred prvo svetovno vojno so pridobili na ozemlju sedanje Hrvatske do 255.000 kg kokonov letno. Zaradi nizkih cen je pa pozneje ta važna panoga narodnega gospodarstva znatno nazadovala, tako da so pridobivali zdajnja leta pred sedanjo vojno na Hrvatskem samo še okrog 150.000 kg kokonov. Posledica tega je bila, da so morale tvornice svile v Osijeku, Mitrovici in Mostarju ustaviti delo. Generalno ravnanje za kmetijstvo skrbi zdaj za povzdigo reje sviloprejk, ki jih uvaža iz inozemstva. To delo nadzoruje inšpektorat v Osijeku, ki ima na razpolago tudi dovolj denarnih sredstev. Da se zagotovi rentabilnost reje sviloprejk, so bile določene zelo visoke cene kokonov. Prvotrsne kokone plačuje generalno ravnanje po 350, drugorvrstne po 250, kokone tretje vrste pa po 100 kun kg. Poleg tega pa lahko obero reje sviloprejk vse ob cestah rastoče murve brezplačno. Ker je letos vreme ugodno, se obeta rekordni pridelki kokonov.

— Velika umetniška prireditve. V dvorani hrvatske Delavske zbornice bo prirejena drvelj velika koncertna prireditve, na kateri nastopijo najvidnejši zagrebški umetniki in umetnice, med njimi tudi Ivan Francel. Prireditve je organiziral štab ustaške mladine v Zagrebu.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Sreda, 14. julija, ob 19: Nevesta s krono, Red Sreda.

Cetrtek, 15. jul., ob 19: Nevesta s krono, Red Cetrtek.

Petek, 16. jul., ob 10: Moli lord. Zaključena predstava za GILL.

Sobota, 17. julija, ob 19: Nevesta s krono, Red A.

Nedelja, 18. julija, ob 19:30: Veliki mož.

Izven. Zadržuje uprizoritve te igre v letošnji sezoni. Cene od 15 lir navzdol.

OPERA

Sreda, 14. julija, ob 19: Madame Butterfly, Red Premierski. Gostovanje Zlato Gjungenčevce.

Cetrtek, 15. jul., ob 19: Tiha voda, Red A.

Petek, 16. jul., ob 19: Prodana nevesta, Red Cetrtek.

Sobota, 17. julija, ob 19: Madame Butterfly, Red B.

Letošnje poletje in kopalna sezona

Začenja se čas žetve, a pravo poletje se doslej še ni začelo

Ljubljana, 14. julija. Kakor smo se navduševali nad lepim vremenom spomladi, tako se zdaj pritožujemo, da ni pravega poletja. Doslej je bilo v kolesarskem poletju več hladnih kakor toplih dni. Jutra so bila pogosto hladna, popoldne je pa bilo oblačno, da se ni moglo ogreti. Če se je pa že zjasnilo, je lepo vreme trajalo le nekaj dni, nakar je južni veter začel zopet prinašati vlažno.

Pri nas niso redka deževna in hladna poletja. Tudi prejšnja leta je bil julij precej deževen. Celo lani je bilo julija največ dežja, ko so bili skoraj vsi meseci navedno suhi. Pozneje se je vreme zopet izboljšalo; lep je bil avgust, krasno vreme je bilo septembra in izredno lep je bil oktober. Čeprav je bil julij lani precej deževen, je bilo poletje v splošnem toplejše kakor letošnje doslej. Značilno za letošnje poletje je, da doslej maksimalna dnevna temperatura še ni dosegla 30°. V tem mesecu je znašala le enkrat nad 28°. Prejšnji mesec je bila najvišja 24°, ko je znašala 29.6. Pred tistim dnevom je bilo vreme več dni lepo in bil je najprimernejši čas za košnjo. Kljub temu ljudje niso povsod dobro izkoristili lepih junjskih dni za košnjo, tako da smo videli celo v začetku tega meseca tu in tam nepokošeno travo.

Po kresu bi se morala začeti prava poletna vročina. Če nam dobro zori žito, mora biti začetek julija lep in vroč. Spomladi je skoraj vse žito kazalo zelo dobro. Kmetje pravijo, da ozolina ni bila že dolga leta tako lepa spomladi kakor letos. Zrasla je nenavadno hitro. Rž in pšenica sta šli v klasje mnogo prej kakor navadno. Obetala se je dobra žetev. V resnici bi bila letošnja žitna letina zelo dobra, če jumijske in julijske plohe ne bi napravile škode. Žito je poleglo. Toda bilke so bile letos tako močne, da je pšenica še vedno precej lepa, čeprav je polegla in je še vedno upanje, da bo letina dobra.

Razumljivo je, da se zdaj tudi meščani zanimajo za žitno letino. Tudi ljubljanski kmetje pridelujejo nekaj žita. Sorazmerno malo žita pridelujejo na Barju, kolikor ga spada pod mestno občino, ker se tam pšenica ne obnese dobro; slabo prezimi in spomladi jo prerase plevel. Bolje se pa obnese rž in tu in tam je izredno lepa. Precej pšenice pridelujejo na ljubljanskem polju in nekaj tudi v šiški, kjer so še pač polja. Hladno vreme zadnje tedne je zadržalo zorenje, tako da bo žetev malo pozneje. Pri nas zanjo ječmen v začetku julija, rž in pšenica pa sredi meseca. Letos se je nenavadno zgodaj začel čas kopanja. Ze maja so se meščani hodili

kopat, solčili so se pa že aprila. Toda junija je bilo konec kopanja. Kopalci so bili po več tednov skoraj prazna, kajti kopalci se niso zanesli na vreme tudi, ko se je zjasnilo. Doslej je bilo še malo lepih tedaj, da bi bili kopalci zadovoljni z njimi. Zadnja nedelja ni bila primerna za kopanje, ker je bilo oblačno in za solčenje prehladno tudi, ko se je pokazalo solnce. Pri nas so ljudje izredno navdušeni kopalci, ko imajo med meščani večino. To je menda reakcija na ljubljansko podnebje; ljudje hočejo čim bolj izkoristiti lepe, tople dni, da se odskojujejo za deževno, megleno in pusto vreme spomladi in jeseni. Prejšnja leta je pa prišlo kopanje malo iz mode, pač zaradi tega, ker je bilo vreme poleti zelo nestanovito. Najbolj se je »kopalno gibanje« razmahnilo pri nas pred desetletjem. Čeprav je izredno mnogo meščanov obiskovalo kopalnice v ljubljanskih okolici in so bili uvedeni kopalni vlaki, je bilo vendar še toliko kopalcev doma, da so bila vsa kopalnica prenapolnjena. Tedaj se je zbiralo na nabrežjih Ljubljane in Grubarjevega prekopa ob nedeljah po več tisoč kopalcev. Mnogi meščani so romale k Savi. Številni kopalci iz Ljubljane so se vozili v Medno, Medvedo in Skofjo Loko. Posebno priljubljena je bila Sora. Ko je dobila kopalnice Višnja gora, so se celo tja vozili kopat nekateri ljubljanci. Pravih letnih kopalcih v Ljubljani ni bilo mnogo; imeli smo samo tri: na Ljubljanski ob Ižanski cesti, ob Gradaščici in Kolesarjevi in kopalnice »Mirije«. Razen tega je bilo še zasebno sportno kopalnice na Ljubljani ob izlivu Malega grabna. Kopalci so si sami improvizirali kopalnice: ob Gradaščici — zlasti pri Bokalcu — vzdolž Malega grabna v vsem Mestnem Logu, vzdolž Grubarjevega prekopa ob razvodju in v Štepanji vasi. Solčili so se na Trnovskem pristanu, kjer je zdaj zopet ljudsko kopalnice, in na Prulah. Bolj skromni so se zadovoljili tudi z Glinico ob Večni pti, kjer se je letos razvilo posebno živahno kopalno življenje.

Potem so sledila leta s samimi deževnimi poletji. Ko je bilo potem nekaj let z lepšimi poletji, se je zdelo, da so se ljudje odvadili kopanja; kopalcev je bilo mnogo manj kakor prejšnja leta. Lani se je pa zdelo, da se je zopet razvilo staro navdušenje za kopanje. Tudi letos je bilo pred deževnim junijem solčenje velika moda. Zdaj, po večtedenskem presledku, kopalna sezona zopet oživlja. Menda se pravo poletje začneja šele zdaj. Upamo, da poslej ne bo več deževalo tako pogosto ter da bodo prihodnji dnevi toplejši, kakor se spodobi poleti.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO SLOGA

Mnogo zabave vam nudi odlična komedija

Pustolovščina Anabele

V glavnih vlogah: Floretta Dolfi, Amalia Chellini, Paolo Stopa

Predstave ob: 14., 16., 18. in 20. uri

KINO UNION

Film, ki ga prevema nedolžno veselje in prekipajoča mladost, v katerem premaga otroška iskrenost vse intrige in nakane zlobnih pokvarjenec...

Očeta Ljubljanka

Chiaretti Galli, Armando Falconi, Dina Galli in Anna Vivaldi

Predstave ob: 16.30, 18.30 in 20.30 uri

KINO MATICA

Slavna češka igralka Lida Baarova in Gustav Nezval v ljubljenski romanci po noveli pisateljice Honorje de Balzaca

Ljubica z masko

Produkcija: Lucerna-Film-Praga

Režiser: Otokar Vavra

Predstave ob: 16., 18.30 in 20.30 uri

— **Odvzem strapšinskih izkaznic.** Turinski Zvezni tajnik je odvzel strapšinske izkaznice Rafaelu Venafu iz Turina, vpisanemu v P. N. F. od 29. X. 1932 in Guidu Navaglia, vpisanemu v P. N. F. od 24. V. 1937. Pohvalil pa je skvadrista Emila Lettija za njegovo močasto obnašanje napram navedenima.

— **Sinčeli zavzeti mesto padlega očeta.** Na poveljstvo 3. milicijske legije protiletalskega topništva je naslovil 18-letni Peter Sale iz Genove prošnjo za uvrstitev v sestavo omenjene legije, da bi lahko zavzel mesto svojega očeta, ki je padel na sicilskih tleh.

— **Italijanska dramska skupina je nastopila v Lugu.** Italijanska dramska skupina, ki jo vodi Elza Merlini, je uprizorila v dvorani Italijanskega doma v Lugu znano veselico Daria Nicodemija »Postrežek«. Predstavi sta prisostvovala tudi italijanski ter nemški generalni konzul.

— **Mornarji imajo svojega patrona.** Papež Pij XII. je podelil sv. Frančiška Pavelskega za patrona in zaščitnika mornarjev. V zadnem apostolskem »Breve« se navaja utemeljitev, da je bilo v prid duhovnemu blagru italijanskih mornarjev potrebno dati jim posebnega zaščitnika.

— **Ženin in nevesta inata skupno 34 let.** V Turinu so imeli zelo zanimivo poroko. Poroki se je najmlajši italijanski par, Zenin Karol Marchetti je star 18 let, nevesta Suzana Balzano pa 16 let.

— **Rešil mater in dva otroka.** 5-letni Ariodante Ferrari in 7-letni Ferruccio Paglierini iz Trecente pri Rovigu sta se igrala ob nabrežju Tartara. V igri sta preizkusila svojo moč, ko sta nenadoma izgubila ravnotežje in padla v vodo. Ferrarierjeva mati je ob nabrežju prala perilo in je tako, čim je opazila smrtno nevarnost za oba dečka, skočila v vodo. Toda potapljalca se fantka sta se je oprčila s takšno močjo, da je bilo ogroženo tudi njeno življenje. Prišla je klicati na pomoč. K sreči je bil v bližini izvrsten plavalec Dino Paglierini, ki se je pogнал v vodo in vsem trem rešil življenje.

IZ LJUBLJANE

— **Lj. Tudi včeraj kakor navadno — dež.** Prejšnje dni smo se že čudili, da ni »tako dolgo« deževalo. Začeli smo celo upati, da se je vreme ustalilo ter da nastopa pravo poletje z vročino in jasnimi dnevi. Toda dva dni je pihal močan zahodnik, ki nam navadno prinaša dež. Včeraj popoldne je bilo precej soparno in popoldne se je naglo pooblačilo, nakar se je med gmenjem izlilo več ploh po vrsti. Zvečer so se oblaki začeli zopet trgati in danes popoldne se je zjasnilo. Zračni tlak je naglo narasel v pretekli noči. Maksimalna temperatura je znašala včeraj 27.6°, minimalna danes 11.1°, barometer je pa kazal davi 764.5 mm zračnega tlaka.

— **Lj. Sprememba regulacijskega načrta v šentpetrskem okraju.** Zaradi odredene spremembe in dopolnitve sedaj veljavne regulacijskega načrta naselja med Ilirsko ulico, Sv. Petra cesto, Skofjo ulico in Vičevdovsko cesto bodo po § 9 gradbenega zakona med uradnimi urami v sobi št. 41 mestnega tehničnega oddelka v kresliji. Nabrežje 20. septembra št. 2/II. spet za 20 dni javno razgrnjeni načrti in določila za izvajanje sprememb in njih uresničitve. Načrti in določila bodo prvi dan razgrnjena šele po 15 dneh po objavi tega razglašja v »Službenem listu«. Interesenti lahko vse pripombe pregledajo, si napravijo prepise in prišlejo načrte. Pripombe zopet spremembe morajo biti interesenti predložiti najkasneje v 15 dneh po preteku roka javnega razgrnjanja, sicer jih ne bo mogoče jemati v poštev. Pri tem ma pripominjamo, da je pritožba dopustna zgolj zaradi kršenja zakonskih predpisov o postopanju in pa zaradi ogražanja javnih koristi s strani občine.

— **Lj. Lep zgled odraslim je te dni dal 10-letni učenec 3. razreda vadike Rajko Turk, sin našega uglednega somesana, prevoznika enakega imena iz Petrarove ulice št. 17.** Ko se je dečko pripravljaval, da kot odlični harmonikar nastopi pri otvoritvi otroškega parađiža, je izročil organizatorju prireditve izredno redek in zanimiv ključ, ki ga je našel na dvorišču za zidom hiše na Sv. Petra c. št. 49. Ključ je seveda zarjavel, vendar pa navzlic visoki starosti še prav dobro ohranjen ter kaže vse značilnosti ključev iz gotške dobe. Posebno je zanimiv zaradi svoje nenavadne dolžine 34 cm. To za Ljubljano prav dragoceno zgodovinsko redkost je mladi Rajko Turk podaril mestnemu muzeju ljubljanskemu ter tako dal najlepši zgled odraslim, kako se je treba zanimati za najraznovrstnejše starine, kako jih je treba varovati, posebno pa, kako jih je treba zbirati in si prizadevati, da pridejo v javno zbirko. Vse to je dečko vestno izpolnil ter storil še več kot javne zbirke zahtevajo, ker je prostovoljno in brez odškodnine odstopil to važno najdbo mestnemu muzeju. Povedati pa moramo o njem, da

se je izkazal s svojo harmoniko že tudi pri skušnji za otvoritev Otroškega parađiža, ko je vse otroške igre vodil s svojim instrumentom. Toda pri otvoritvi sami se je izkazal tudi za dobro vzgojenega kavalarja, ko je svoj že prej določen prostor na vozičku poleg ženina in neveste odstopil znatno manjši tovarišici v narodni noši. Seveda je tudi sam oblekel častljivo starodavno nošo ter bi se bil gotovo tudi rad postavil z njo na obdudovanem vozičku. Dobrotnik mestnega muzeja in dobro vzgojeni bistri dijaček Rajko zasluži za oboje javno pohvalo, predvsem mu pa za županstvo za darilo mestnemu muzeju in za sodelovanje pri mladinskih prireditvah izteka zasluženo pohvalo in najtoplejšo zahvalo.

— **Lj. Lupaš Erić, operni pevec, in Matul Dore, pevovodja, sta izšla iz zbornice Ljubljanskega Zvona.** Oba sta dolga leta delovala v zboru kot peva in si nabrala potrebnih izkušenj za nadaljnjo umetniško delovanje. Na koncertu 19. t. m. se predstavita oba Zvonova prvi kot solisti, drugi kot pevovodja. Koncert bo 19. t. m. ob 20. v veliki dvorani hotela Union.

— **Lj. Ali se boste naučili italijanski brez truda in napora?** Nabavite si dr. Gradov Italijanski tečaj za Slovence, ki ga dobite v Knjižarni Tiskovne zadruge, Selenburgova ul. 3. Knjiga je namenjena samoukom, ki se ob točnem upoštevanju predpisanih navodil z lahkoto nauče v kratkem času italijanskega jezika. Mehanično-sugestivna metoda.

— **Lj. Za stare in onemogle Ljubljance** v mestnem zavetišču v Japljevi ulici je podarila ga. Leopoldina Lončar 50 L. Zupanstvo izreka dobrotnici najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranjih.

— **Lj. Vse rejce goveje živine,** ki popisa do danes še niso napravili, poziva mestni kmetijski odsek, naj v izogib strogo določenih kazni naznanijo število in težo goveje živine najkasneje do vključne sobote, 17. t. m., pri kmetijskem odseku mestnega gospodarskega urada v Puceljčevi (prej Knafličevi) ulici št. 2. Če bo po tem roku ugotovljeno, da imajo rejci nepripravljeno živino, bo proti njim postopano po uredbi Visokega komisarjata o prijavi in zapori živine, ki je objavljena v »Službenem listu« št. 44 dne 2. junija t. l.

— **Lj. Nesreče.** V ljubljanski bolnišnici so iskali zdravniške pomoči naslednji ponesrečeni. Janez Triler, 9-letni sin delavca iz D. M. v Polju, si je pri padcu zlomil desno nogo. — Bogomil Domiter, 18-letni delavec z Brda, se je ranil na levici. — Jože Nečemer, 31-letni delavec iz Ljubljane, si je pri padcu s podstrešja zlomil levo nogo. — Marija Grlica, 37-letna služkinja iz Ljubljane, se je ranila na desni nogi.

Iz pokrajine Trieste

— **Tri nagrade za dvojčke.** Triestinski prefekt je izročil iz Ducejevega sklada za dvojčke Antoniju Dambrosiju 800 lir ob rojstvu dvojčkov Rite in Marije; Josipu Penku 700 lir ob rojstvu dvojčkov Stanislava in Marije; Antenu Palese 700 lir ob rojstvu dvojčic Marije Gracije in Evgenije.

— **Ljudsko gibanje.** Dne 7. julija je bilo v Triestu 11 rojstev, 10 smrtnih primerov in osem porok.

— **Smrtne posledice padca.** V ulici Istria v Triestu je padel 58-letni delavec Anton Novak in si nevarno poškodoval glavo. Prepeljali so ga v triestinsko bolnišnico, kjer pa je za posledicami usodnih poškodb izdihnil.

— **Zlata mša.** Dekan stolnega kapitlja pri sv. Justu mons. comm. Just Buttigugni je daroval te dni svojo zlato mšo v triestinski katedrali sv. Justa.

— **Junaška smrt sina Trieste.** V bojih z grškimi uporniki je padel Renato Gulli, ki je pripadal kr. finančni straži na Jonškem otočju. Rojen je bil v Triestu, kjer njegovi svojci živijo. Izšel je iz mladinskih fašističnih organizacij. Pozneje se je uvrstil med Črne straže.

— **Usodni padci.** 19-letna fotografinja Lina Visutini si je pri padcu zlomila levo nogo v gležnju. 71-letna Terezija Cech iz trga Impero se je pri padcu po stopnicah pobila po čelu. 7-letna Regina Cressa je padla pred hišo v ulici Pindemonte 14 in dobila poškodbe na trebuhu. Ponesrečenke se zdravijo v bolnišnici kraljice Helene.

— **Triestinski mornar je žrtvoval svoje življenje.** Na krovu svoje ladje je padel ob sovražnem letalskem naletu mornar Alojz Riosa iz Trieste. Njegovi starši živijo v Triestu.

— **Smrtna nesreča.** Pol tramvaj je prišla na Korzu 7letna Lavra de Cassano. Obležala je s smrtnimi poškodbami in je kmalu za tem izdihnila. Ob prihliki te tramvajске nesreče so bile laže poškodovane Valerija de Cassano, mati smrtno ponesrečene dedice, 34letna Irma Maffioli iz ulice Commerciale 44, 32letna Jolanda Luin in Marija Selek iz Capodistrie.

— **Umrli so v Triestu 43-letni Anton Ban, 42letna Sofija Perin, 53letni Mario Rozman, 59letna Lucija Prihavec, 55letna Rosa Bomanovic, 71letna Ursula Arban ter 60letni Ivan Querini.**

— **Nesreče.** 50letni Ernest Santin iz Pocceniga je prišel pod lokomotivo in se obležal s številnimi poškodbami po telesu. 18-letnega Attilja Bugatta iz ulice Piccardi 7 je obgrizel popadljiv pes. Pri delu se je ponesrečil 25letni mizar Bruno Siroth iz ulice Giuliani 20. Mel igro se je ranil s steklom 6letni Albert Marsch. Vsi trije ponesrečenci so bili prepeljani v triestinsko bolnišnico, kjer se zdravi tudi 35letni slikar Pavel Bellini iz ulice Settefontane 64, ki ima poškodbe od udarcev.

— **Posmorno odlikovanje sinu Trieste.** Srebrna spominska svetinja je bila podeljena majorju Albertu Padoan iz Trieste. Še smrtno zadet, je bodril svoje vojake k nadaljevanju borbe. Pokojnikovi svojci živijo v Triestu.

— **Ponesrečenci.** 31letna Marija Krosti iz Villa Decani je padla s kolesa in se pobila po desnem komolcu. Po vsem telesu ima poškodbe 46letni Ivan Cesar iz ulice Settefontane 97, ki ga je povozil neki avto v ulici Mazzini. Desno lice si je ranil pri padcu po stopnicah 39letni delavec Karol De Marzano iz ulice Istria 25. Drobec železa je ranil desno oko 41-letnemu strugarju Angelu Dotto iz ulice E. Toti. Med tramvajsko vožnjo sta se ponesrečila 13letni Stelio Pastor in 17-letni Peter Cosattini iz ulice Madonna del Mare 2. Levo oko si je poškodoval med delom 15letni mehanik Silvij Scodellaro. 75letni kmetovalec Anton Tomasich iz S.

Pietra je prišel pod lastni voz ter obležal s zlomljeno levico. Ponesrečenje so prepeljali v bolnišnico Kraljice Helene v Triestu.

Sportni pregled

Koširjev uspeh v Milanu

V soboto in nedeljo je bilo v Milanu splošno državno lahkoatletsko prvenstvo. V teku na 1500 m je startal tudi ljubljanski Zmago Košir, ki živi sedaj v Firenzah. Zadnje čase je Košir vztrajno treniral in nastopal na raznih mitingih. Vidno je bil boljši svojo formo in splošno se je pričakovalo, da bo v nedeljo zasedel eno najboljših mest.

Startal je v družbi znanih italijanskih srednjeprogajev, ki jim lani nekaterim se ni bil kos. Tokrat pa je Košir prekosil samega sebe. Kakor je znano, je dosegel svoj najboljši čas na tej progi leta 1941, ko je pretekel 1.5 km v 3:57.6. To je tudi slovenski rekord na tej progi. V nedeljo pa je izboljšal ta čas za osem desetink sekunde. Časomerice so mu namerili 3:56.8. Da je to odlični uspeh našega rekaja, nam ni treba še posebej poudarjati. Rezultat je najboljši letošnji italijanski čas na tej progi. Tempo teka je bil ves čas silno oster. Njegov žrtvi sta kmalu postala dva mlada tekača Sessa in Rotti, ki nista mogla vzdržati. Edina, ki sta Koširja dohajala, dati proti koncu te s popuščanjem, sta bila znana tekača D'Ercole, ki je doma iz Firenz, in Vitale.

Rezultat teka na 1500 m je bil: 1. Košir 3:56.8, 2. D'Ercole 3:57.4 in 3. Vitale 3:57.8.

V drugih disciplinah so postali državni prvaki po večini lanske zmagovalci. V skoku v višino je zmagal Campagner z 1.90, v teku na 100 m Mariani z 10.7, v teku na 400 m Lanzi z 48.3. Čeprav se je to prvenstvo vršilo pod geslom: boji starih proti mladim, so stari še vedno uveljavili svojo premoč. Pri mladih lahkoatletih pa je viden znaten napredek.

Radio Ljubljana

CETRETEK, 15. JULIJA 1943-XXI

7.30: Slovenska glasba, 8.00: Napoved časa; poročila v italijanski. 12.20: Plošč, 12.30: Poročila v slovenski. 12.45: Operna glasba. 13.00: Napoved časa; poročila v italijanski. 13.10: Poročilo Vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenski. 13.25: Prenos za Nemčijo. 14.00: Poročila v italijanski. 14.10: Koncert radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Sijaneč. Orkestralna glasba. 15.00: Poročila v slovenski. 17.00: Napoved časa; poročila v italijanski. 17.15: Orkester, vodi dirigent Angelini. 19.30: Poročila v slovenski. 19.45: Politični komentar v slovenski. 20.00: Napoved časa; poročila v italijanski. 20.20: Pripombe k dogodkom. 20.40: Lahka glasba vodi dirigent Gallino. 21.10: Orkester, vodi dirigent Rizza. 21.40: Godba in zbor, vodi Giovanni Orsomanodo. 22.00: Vesele serenade. 22.30: Moderne pesmi, vodi dirigent Zeme. 22.45: Poročila v italijanski.

Zlogovnica št. 30

a — au — bal — bel — bi — ci — ca — ce — ci — do — fe — gen — gi — gr — glav — go — ha — he — ja — kar — ko — ko — li — lo — mur — na — nec — ni — ni — no — no — pli — po — pol — ran — re — re — ri — rim — ro — sev — ske — slav — so — so — sta — te — ti — ti — to — va — ve — vo — vo — vo — vo — zi — ze.

Iz teh zlogov sestavi 18 besed s pome: nom: 1) azijsko glavno mesto, 2) gorovje v Dalmaciji, 3) letovišče na Dolenjskem, 4) mesto na Siciliji, 5) evropska država, 6) vas v okolici Smarja, 7) vas v Savinjski dolini, 8) italijanski slikar (u. 1576), 9) bojišče v Srbiji, 10) mesto v Gornji Italiji, (bojišče l. 1859), 11) trg v Zasavju, 12) reka v južni Rusiji, 13) mesto v Albaniji, 14) oseba v Prešernovem Krstu, 15) francoski fizik (toplomer), 16) vojskovodja v starem veku, 17) slovenski pisatelj (Svitanje), 18) zdravilišče na Štajerskem.

Prva in druga črka vsake besede (v 6. besedi prva in tretja) zvrstoma brane, povezo citat iz Horaca (Tua res agitur, paries cum proximus ardet).

Rešitev zlogovnice št. 29.

1) Svatopluk, 2) Tivoli, 3) Oregon, 4) Isorez, 5) Elizabeta, 6) Tarnopol, 7) nabob, 8) Riconas, 9) Cincinnati, 10) Atene, 11) Narew, 12) okapi, 13) Velo polje, 14) ideal, 15) Crngrob.

Stoletnica Novle — Bleiweis, Blaznik.

Maksimalni cenik

Maksimalni cenik št. 9, ki velja po naredbi Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino od 10. aprila t. l. naprej, določa za mestno občino ljubljansko naslednje cene na drobno (z všteto trošarino):

1. Kruh iz enotne moke v kosih do 400 g 2.30 lire, v kosih od 400 do 1.000 g 2.20 lire, v kosih od 1.000 do 1.900 g 2.20 lire; testenine iz enotne moke 3.90 lire za kg; enotna pšenična moka 2.70 lire; enotna koruzna moka 2.20 lire; riž navadn 2.70 lire; riž 6 lit za kg.
2. Jedilno olje (olivno) 14.70 lire za liter; surovo maslo 28.40 lire za kg; slanina sojena 19 lire za kg; mast 17 lire za kg.
3. Kava, 4% vinskih 6.35 lire za liter.
4. Mleko 2.50 lire za liter; kondenzirano mleko v dozah po 880 g 15.90 lire za dozo, v dozah po 385 g 7.55 lire za dozo.
5. Sladkor: sladkorna sipa 8.25 lire za kg, v kockah 8.35 lire.
6. Mehka drva, razgazana, franko skladišče trgovca v Ljubljani 33.60 lire za stot; mehki blosanci (žamane), približno 1 m dolgi, franko mestno skladišče 40 lire za stot; trda razgazana drva 40 lire za stot; enotno milo, ki vsebuje 23—27% kislina, 4.10 lire za kg.

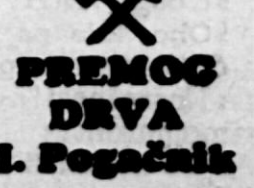
MALI OGLAS

SUHE GORE

po najvišji dnevni ceni kupuje Sever & Komar

PREMOG DRVA

L. Pogačnik LJUBLJANA Bohoričeva ulica 8 Telefon 20-59

DNEVNE VESTI

— **Posmrtno odlikovanje.** Polkovniku Vainarniku Gerardu iz Concesia pri Bresciji je bila podeljena spominska zlata svetinja, v utemeljitev odlikovanja se navaja, da se je polkovnik Vainarini skozi mesece boril na cirenajskem bojišču. Ob nekem protinapadu, pri katerem je imel njegov polk precejšnje izgube, je padel, smrtno zadet od sovražne svinčenke. Se v zadnjih trenutkih zavesti je izpodbujal svoje vojake, naj vztrajajo.

— **Italijanski etnograf predava v Romuniji.** Na povabilo rumunske vlade se je mudil delj časa v Rumuniji rimski vseučiliški profesor prof. Pavel Toschi. Imel je serijo poučnih predavanj v Bukarešti, Brasovu in Sibiu. Predaval je o vprašanjih italijanske ljudske umetnosti. Na vseučilišču v Sibiu je imel v okviru etnografskega oddelka predavanje o problemih italijanske ljudske poezije. Kot ravnatelj Kr. italijanskega etnografskega muzeja je navezal prof. Toschi stike z ravnatelji rumunskih etnografskih muzejev, da se ugotovi in poglobijo obojestranski priradni stiki sodelovanja.

— **Italijansko-ogrski kulturni sestanek.** V Dopolavorovem gledališču finančnega ministrstva v Rimu je bil italijansko-ogrski kulturni sestanek, ki ga je pripravilo središče tujcev rimske mestne Zveze borbenih fašizov v sodelovanju z Italijanskim hidrotehničnim združenjem in ogrskim propagandnim turističnim uradom. Na omenjenem sestanku je predaval inž. Geza Lapray, tehnični svetnik ogrskega poljedelskega ministrstva, o tehničnih problemih namakanja na Ogrskem. Svoja izvajanja je ponazoril s projekcijskimi posnetki, ki se nanašajo na namakanje v ogrski ravnini. Sestanka so se udeležili dr. Pogány Nagy Feliks kot zastopnik ogrskega opolnomočenega ministra pri Kviralu, mons. Franc Luttor, svetnik ogrskega poslanstva v Vatikanu ter številni uradniki italijanskih ministrstev za javna dela ter poljedelstva in gozdov.

— **Düsseldorfska umetnostna razstava otvorjena v Rimu.** Iz Rima poročajo: Tukaj je bila otvorjena düsseldorfska umetnostna razstava. Otvoritveni svečanosti so prisostvovali državni podtajnik nacionalne vzgoje eksr. Rispoli, knez Bismarck kot zastopnik nemške veleposlanstva v Rimu, konfederacijski predsednik nac. svetnik Kornelji Di Marzio, generalni umetnostni ravnatelj Marino Lazzari, vodja kulturnega oddelka nemške veleposlanstva dr. Faber, ravnatelj rimske galerije nac. svetnik Horac Amato ter številni italijanski akademiki, nac. svetniki, umetniki ter umetnostni kritiki. Rimska strokovna umetnostna kritika zelo pohvalno ocenjuje umetnostno kvaliteto razstavljenih umetnin.

— **Padel z višine 9 metrov in ostal pri življenju.** Osemetni Avgust Valle iz Passerana Marmorita je plezal skupno s sovrstniki po visokem drevesu. Ko je bil vrh drevesa, pa se je odlomila veja, na kateri je stal. Stmoglavil je v globino devetih metrov. Toda imel je srečo. Navzlic nekaterim poškodbam je ostal pri življenju.

„Sreča za človeštvo, če bi odpravili krompir“

Tako so sedeli v prejšnjem stoletju o tem pomembnem živili — Prehranjevalna vprašanja v prejšnjem stoletju

Ljubljana, 14. julija. Se pred dobrimi 50 leti so se ljudje prehranjevali precej drugače kakor dandanes in ocenjevali ter cenili so posamezna živila bolj preprosto, vendar tudi z različnimi zastarelimi predsodki. Prehranjevalnih vprašanj, značilnih za sedanjost, niso še poznali. Kakor še v prejšnjem stoletju je gospodarstvenike skoraj bolj skrbelo, kako bi vnovični ves pridelek živež in ne, kako bi dosegli čim večjo pridelavo. S tem seveda ni rečeno, da so v prejšnjem stoletju pridelovali že vsega dovolj ter da so bile prehranjevalne zadeve vzorno urejene. V prvi polovici prejšnjega stoletja so še poznali pravo lakoto, kakršne posledice ni bilo več. Toda tedaj tudi niso poznali raznih teorij o živilih. Hranili so se še mnogo bolj naravno. Posebno značilno je, da so najbolj cenili žito med vsemi pridelki, najmanj pa, kakor kaže — krompir. Zdi se, da je tedaj tudi zemlja še bolj rodila, čeudi obdelovanju niso posvečali takšnega truda kakor dandanes. To nam postane razumljivo, ko sprevidimo, da tedaj zemlja še ni bila tako izčrpana, ker je bilo še dovolj. Da v prejšnjem stoletju še ni tako primanjkovalo zemlje, sprevidimo iz statističnih podatkov. Upravičeno je treba predvideti, da je bila obilnost pred dobrimi sto leti mnogo manjša kakor dandanes, dalje, da še ni bilo tako velikih mest in industrijskih krajev ter da je bil odstotek kmečkega prebivalstva mnogo večji. Zato se ne smemo čuditi, da je bilo še ob koncu 18. stoletja v Nemčiji neobdelane tretjina rodovitne zemlje (njiv).

Močnik, naša narodna jed

Dokler še ni bil krompir tako razširjen pri nas, so se kmetije hranili predvsem s močnatimi jedmi. Mesa niso nikdar posebno mnogo pojedli na kmetijah, razen v planinskih krajih, kjer so redili ovce. Močnik je bil v starih časih skoraj vsak dan na mizi. Dandanes je marsikje že pozabljen, čeprav je zelo redilen, zlasti še, če je tako dobro zabeljen, kakor so ga znali zabeliti n. pr. na Gorenjskem. Jedli so ovsen močnik, čeprav so ga kuhali tudi iz drugih mok, in v novejšem času so odkrili, da ovsena moka vsebuje največ maščob. Dandanes zdravniki priporočajo nekaterim bolnikom za okrepitev ovsene kosmiče, ki pa niso nič redilnejši od navadnega ovsenega močnika. Močnik in kaša, fižol in zelje, pa žganci so bile glavne jedi našega kmeta. Ker so kuhali predvsem močnate jedi, so zelo stradali po slabih žitnih letinah. Nobenega pravega nadomestila za močnate jedi niso mogli najti.

Krompir je pregal lakota

Večkrat je bilo že ugotovljeno, da je bila lakota pregalna šele s krompirjem, s tem v začetku tako zaničevanim živilom. Živilski kemiki so še v zadnjih desetletjih prejšnjega stoletja zelo slabo sodili o krompirju. Kmetje so skoraj bolj cenili repo kakor krompir, veliko prednost so pa pripisovali fižolu, grahu in bobu. Krompir bi se najbrž ne razširil niti počasi tako zelo, ko bi ga kmetje ne začeli pridelovati za živalsko krmo in ko so sprevideli, da je mnogo boljše krma kakor drugi pridelki. Krompir je pa povsem zmagal po letih lakote v prvi polovici prejšnjega stoletja. Vrstile so se slabe letine, žita so pridelali zelo malo. Tedaj so začeli jesti marsikaj, kar je dotlej veljalo za manj vredno, pa so sprevideli, da je krompir še najboljši med različnimi nadomestki močnatih jedi in stročnic. Sprevideli so pa tudi, da je močnate prihraniti precej pšenice moke, če ji primešajo koruzno, ki je tudi veljala predvsem kot živilska krma in ne kot ljudsko živilo.

Krompir — škodljiv

V prejšnjem stoletju pa vendar niso še izkazovali posebne hvalečnosti krompirju ter se niso dobro zavedali, da je bilo konec lakote predvsem po zaslugi tega živila. Ko se je krompir šele uveljavljal, je bil razglašen kot strup. Menda ne povsem neupravičeno, kajti z nezrelim krompirjem se je moglo zastrupiti, a ljudje so menda že zaradi tega mislili, da je krompir sploh strupen. Krompir je menda delal ljudem težave v prebavi v začetku, dokler se ga niso navadili, kajti organizem se ne spriznaja takoj z novo jedjo. Morda smo zdaj »imuni« proti škodljivim vplivom krompirja ter se posmehujemo prednamer, ki so govorili, da je krompir strupen. Toda o krompirju so slabo sodili

tudi učenjaki, ne le preprosti ljudje. Naglašali so, da krompir vsebuje med sočivjem in žitom največ celuloze. Znameniti kemik Mulder je trdil, da krompir ni le netečna, temveč vprav škodljiva hrana ter da bi bila prava sreča za človeštvo, če bi ga odpravili z našega planeta... Opozarjali so, da krompir vsebuje preveč kalija, ter da je zaradi tega še bolj netečen. Zdravniki so trdili, da se tuberkuloza in skrofuloza silno širita, ker so ljudje uživali predvsem krompir. Ne le to; trdili so, da ljudje obolevajo za nekakšnim lakotnim legarjem, če stradajo ter se hranijo v glavnem s krompirjem. Zato so strokovnjaki zelo obžalovali, da se pridelovanje krompirja tako zelo širi. Tudi v tem primeru se je izkazalo, da je življenje vselej močnejše od teorij in filozofiranja. Če bi bilo treba krompirju res pripisovati krivdo, da ljudje obolevajo za jetiko, bi zdaj morala večina ljudi v Evropi pomreti za to boleznijo, v resnici pa umrljivost za jetiko vedno bolj popušta. Slaba stran pridelovanja krompirja je pa nedvomno, kar so tudi trdili v prejšnjem stoletju, da so iz krompirja začeli kuhati žganje. Toda dandanes je krompir pomembna industrijska surovina, ne le, ker iz njega izdelujejo skrob, temveč zaradi pridobivanja spirita, ki je posebno dragocen dandanes kot pogonsko sredstvo motorjev.

Žito ne bo izgubilo svoje veljave

Krompir si je moral kot živilo šele pridobiti svojo veljavo, žito pa človeštvo ceni že od njega dni vedno enako. Tudi, ko so se razširila prej neznanca živila, je žito obdržalo svojo veljavo. Žitu in moki se človek najbrž ne bo mogel nikdar povsem odpovedati, čeprav se bo spreminjala povprečna poraba na posameznika. Ob koncu prejšnjega stoletja jim še ni bilo povsem jasno, koliko žita porabi povprečno posameznik na leto, odnosno, koliko bi ga naj porabil, da bi bila poraba uravnovešena s pridelavo. Tako so nekateri raču-

nali povprečno porabo na leto in posameznika v Evropi 465 kg, kar se je pa drugim zdelo pretirano. Po drugem računu bi naj znašala povprečna poraba pšenice v Franciji — kjer so jedli po večini pšenični kruh — 700 g pšenice na dan in prebivalca ali 225 kg na leto. To pa je veljalo seveda za Francoze, ki so bili vajeni jesti le beli kruh, medtem ko je bila poraba pšenice v drugih evropskih deželah precej manjša. Značilen je dogodek, ki se je pripetil na ljubljanskem Gradu med napoleonovskimi vojnami. Tedaj so imeli na Gradu zaprte francoske ujetnike, ki so se uprli, ko so jim začeli dajati rženi kruh namesto pšeničnega. Tedaj so v Nemčiji porabili mnogo manj pšenice kakor v Franciji. Povprečna poraba na prebivalca in leto je znašala le 67 kg. V Avstriji je bila povprečna poraba precej večja, saj je znašala 94 kg, še večja v Angliji, 154 kg, v Italiji je pa znašala 144 kg, v Rusiji (Rusija je tedaj izvažala ter pridelovala največ pšenice) 82 kg itd. Te številke so po- uveč zaradi tega, ker se povprečna poraba žita precej spreminja; tako n. pr. dandanes pri nas znaša povprečna poraba enotne moke na leto in posameznika 87,6 kg. V Nemčiji so porabili tem več rži, čim manjša je bila poraba pšenice. Tako je znašala poraba rži pred dobrimi 50 leti razen pšenice v Nemčiji 138 kg na leto in prebivalca, v Avstriji 88 kg, v Franciji samo 46 kg, v Rusiji pa celo 242 kg.

Kmetijstvo je v zadnjih 50 letih zelo napredovalo na vsem svetu in pridelava se je zelo povečala. Koliko je pa bilo pridelane žita na vsem svetu v posameznih letih novejšega časa, ni znano. Pred sedanjim vojno smo pogosto čitali o nadprodukciji in krizi zaradi preobilnega pridelka, zlasti v Ameriki. Porabe ni bilo mogoče povečati, zato so pa iskali rešitve v omejitvi pridelave. Takšnih vprašanj pred 50 leti niso še poznali. Značilno za naš čas je pa, da se zde, odkar se je začela vojna, nekatera najtežavnejša kmetijska vprašanja rešena sama po sebi.

Vzgoja mladine na Japonskem

Že rojstvo otroka praznuje Japonci z velikimi svečanostmi

Marsikdo se zdaj vprašuje, od kod črpajo Japonci svoje izredne vojaške vrline, žilavost, železno disciplino, neomajno ljubezen do domovine, požrtvovalnost in hrabrost, kakršna je drugod po svetu zelo redka. Malo je ljudi, ki bi tako prezirali smrt kakor japonski vojak. Vir vseh teh kreposti in vrlin je visoka duhovna kultura Japoncev. Mnogi vidijo v japonski rahločutnosti, spoštovanju osebne atmosfere sočloveka, pretirani vrljivosti in načinu pristnega japonskega smehljavanja nekaj zahrbtnega. V resnici pa gre za visoko duhovno kulturo, Japonci je vedno pripravljeno žrtvovati za skupnost vse, celo svojo življenje. Do lastnih križev in težav, do pomanjkanja in trpljenja je povsem ravnodušen. Poedinec v njegovih očeh ne pomeni nič, skupnost vse.

Japonci imajo visoko razvit čut za naravo in tesno povezanz med seboj. To se lepo vidi iz njihovih šol in običajev od najresnejših in najbolj vzvišenih manifestacij vere, ki je bila prvotno prirodna vera, do najmanjših pojavov sedanjega življenja. Nič drugega kakor globoko spoštovanje do narave je tista sila, ki vodi vrtnarjevo roko, ko daje prilikam drevesu na svojem vrtnu potrebno obliko s tisto neskončno potrpežljivostjo, ki je napravila iz Japonske v pravem pomenu besede otroški vrtec. Prekrasne naravne lepote očarajo oko, vrtno kulturo nedosegljive lepote dajejo japonskim hišam in hišicam posebno oblečje, učinkovito se odraža temno zelenje od rdečkastega ozadja cvetočih češenj in sliv. Eksotična drevesa, vedno zelene rastline in z zasajenimi ribniki krasi okolico svetšč. Ob cestah stoji na tisoče cvetočih češenj.

Japonsko družinsko življenje je le redko dostopno tujcu. V njem prevladuje v vsakem pogledu očetova oblast. Ko se rodi otrok, mu naredo najprej kimono kot spodnjo oblečko, ki je svetlorumena barve, kajti Japonci verujejo, da daje ta barva telesu zdravje in moč, čez njo pa dobi haljico, ki naj njena posebna barva izraža najskrivnejše želje vseh svojcev in prijateljev. Poznejša vsakdanja obleka dekčev je modre, deklice pa rdečkaste ali temno rdeče barve. Potem pripravijo stanovanje za zalhalno slovesnost. Domači oltarček dobi

svoj poseben okras, nanj pridejo jestvine in drobna darila v znak hvalečnosti božanstvu za izkazano dobroto.

Vsi družinski člani in prijatelji se zbere k svečani pojedini. Tudi novorojenček dobi posebno pognjeno mizico, čeprav se pojedine še ne more udeležiti. Vsi povabljeni prinesejo novorojenčku darila. Od novorojenčkovih staršev pa dobe po svečani pojedini v zahvalo tudi primerna darila. Odrasli smejo odkloniti vabilo na rojstno svečanost samo v izrednih primerih z zelo tehtnimi razlogi. Četrtega dne po rojstvu obirajo novorojenčkov glavo, nakar sledi krst. Izbra imena je pri Japoncih posebno važna, da celo sveta zadeva. Pogosto namreč Japonci pripisujejo imenu globlji pomen in velik vpliv na otrokovo usodo v poznejšem življenju. Včasih pa opravijo to tudi hitro in enostavno. Gostje se zbere na svečanosti. Stari oče ali oče imenuje ime tega ali onega slavnega moža japonske zgodovine ali najljubše rože dotične rodbine. Običajna dekliška imena na Japonskem so Hana (rožica), Juki (sneg), Ai (ljubezen). Med kmečkimi ljudstvom pa Moatsu (smreka), Take (bambus) in Ume (pero). Dekle imenujejo pa: Ihiro (prvorojenec), Toshio (premeten), Ivaio (močan) in Isamu (pogumen).

Krst, ki pa seveda ni tak kakor pri nas, je na Japonskem navadno združen z veliko svečanostjo. Hišnega boga prosijo pri tem za posredovanje, kajti otrok naj dobi čim simboličnejše ime. Praznično obločeni gostje se zbere v najlepši sobi, kjer napiše vsak na ozek trak papirja ime, ki mu najbolj ugaja. Vse listke polože končno med globokimi pokloni pred hišni oltar, kamor stoji potem en otrok iz sorodstva. Ob največji napetosti in svečani resnosti vseh prisotnih vzame otroška ročica en listek. Otroku dobi ime, napisano na tem listku. Trideseti dan po rojstvu odnese otroka prvi v svetloč. V svečanem rdečem oblačilu, izražajočem čistost in voščila, pričakuje na pragu svetlišča svečeni mater in otroka, da ju spremi v notranjost. Tam opravi slovesno molitev za otrokovo srečo, potem pa zamahne nad

Ponosna poslanica palerm-ske Federacije sicilskemu ljudstvu, nalopljena na zidovih, ki kažejo sledove bombardiranja. Beró jo s ponosnim čutom odgovornosti

njegovo glavo nad tako imenovanim gohe-jem, neke vrste pahljačo iz ozkih papirnatih travkov bele barve. Beli so travki zato, da izražajo čistost duha tistega božanstva, ki ga svečenik prosi, naj bo otroku milosten.

Otrok naj raste v skladu s starimi šegami in običaji. V poznejših letih je večkrat prepuščen samemu sebi, igra se po ulicah, trgu in pred svetlišči, navzlic svojih svobodi pa nikoli ne sme pozabiti na pokorščino in disciplino. Kmalu je pa tudi razposajenosti konec. Nekega dne prestopi otrok s svojo materjo vrata otroškega vrta ter spoštljivo pozdravi senseja — učitelja. Najprijetnejši vzgojni predmet otroških vrtec je risanje z barvnimi svinčniki. Poleg tega se kratkočasijo otroci v japonskih otroških vrtec z različnimi poiznami deli in igrami. Iz papirja in peska grade ladje, svetlišča, trdnjave in hiše. Malčki se pa morajo učiti tudi pokorščine. Prvič v življenju mora otrok popustiti, prvič spozna, da stoji nad njim nekdo, ki mu je brezpogojno podrejen. Začetek je težak, zelo težak. Toda po žilavem boju za svobodo, ki se bje s strašno srditostjo in grenkimi solzami, se zgodi čudež. Otroku postane naenkrat navdušen za red. Kisopu, zakon, postane kažipen njegovega ravnanja, ki se mu navdušeno prilagodi.

Od kod pride to, je težko pojasniti. Japonci zelo spoštujejo zakon in to spoštovanje je prirojeno. Poleg cesarja prikazujejo starši zlasti učitelja kot največje avtoriteto, ki se njegovi volji in ukazni ne sme protiviti. Učitelj vzgaja otroke že v zgodnji mladosti k pokorščini, vrljivosti in ljubezni do bližnjega s tem, da jim pripoveduje o raznih važnih dogodkih iz cesarjevega življenja ali da jih opozarja na velika dejanja slavnih mož, po katerih naj bi se mladina ravnala v svojem poznejšem življenju. Odkrivajo jim tudi knjige japonske zgodovine in slavne preteklosti. Že v otroških vrtec se mladina nauči klanjati se pred cesarjevo podobo. Potem, ko je otrok prvič doživel v praznični obleki svečanost v čast cesarja, mu ob vsakem imenovanju svetega cesarjevega imena zažari obraz v sreči in globokem spoštovanju.

Svečanemu slovesu in odhodu iz otroškega vrta sledi vstop v šolo. Poleg umske vzgoje polaga japonska šola veliko važnost tudi na telesno vzgojo. Sbaljanje, rokoborba in jujitcu so glavni predmeti deške telesne vzgoje. Deklice se pa uče šivati, kvačkati in plesti. Poleg tega pa tudi vrtnarstva, kajti kot bodoče gospodinje morajo imeti čimveč smisla za barve in okraske. Vidimo torej, da polaga tudi Japonska veliko važnost na pravilno vzgojo svoje mladine, ki naj postane sposobna za življenje in odprna proti vsem njegovim tegobam.

40.000 neviht dnevno

Po nevihtah so leta zelo različna. Včasih poleti skoraj ne mine dan, da bi ne grmelo in treskalo, druga leta pa gmi zelo redko. To se pa nanaša vedno le na omejena ozemlja in nikakor ne vpliva na povprečno število neviht po vsem svetu. Meteorologi so izračunali, da divja na vsem svetu dnevno okrog 40.000 neviht.

Otok, ki plava v masti

Človek kar verjeti ne more, da bi bil na svetu otok, ki plava v masti. Če pa že verjamemo to, se nam brž porodi želja, da bi nas usoda zanesla na tak otok. Gre za otok v Severnem morju, znan po svojem zdraviliškem Wyk. Imenuje se Föhr. In ta otok dobesedno plava v masti. Več dni so plavalci okrog otoka debele kepe maščobe in otočani so jo lahko pobirali iz vode, kolikor so hoteli. V večjih in manj-

ših kepah je plavala mast brez vonja okrog otoka. Zal pa ni bila vžitna, če je niso očistili. Čiščenje pa zahteva precej zamotan proces. Najbrž gre za maščobo iz potopljenega tankerja, ki jo je morje zaneslo daleč k otoku. Zadnje dni so potegnili iz morja toliko te masti, da so jo odvažali kar z vozovi. Pri tem delu je pomagala tudi šolska mladina.

Novi protizidovski ukrepi v Rumuniji

Nacionalizacija rumunske industrije se je pričela že pred leti in njen namen je dvojni: na eni strani se hoče rumunska industrija odkržiati židov, na drugi strani pa vsaj omiliti inozemski vpliv. V ta namen je segla vlada po novem ukrepu. Izdala je dekret, po katerem lahko država razlasti gotove delnice, in druge vrednostne papirje. Gre za udeležbo inozemcev v delniški družbi, ki je večina njihovih delnic v inozemskih rokah. Če so ti inozemci državljani države, kjer so bili storjeni enaki ukrepi proti Rumuniji. Ta ukrep se lahko uveljavi tudi v primerih, kjer gre za protizakonite devizne posle ali za oduševstvo odnosno maskiranje inozemskih in židovskih interesov.

Tihotapci ne smejo saditi tobaka

Bolgarski kmetijski ministrstvo je podaljšalo rok za saditev tobaka v nekaterih okrajih južne Bolgarije do 25. julija. Finančni minister je podpisal odlok, po katerem je prepovedano saditi tobak tistim, ki so bili zaradi tihotapstva tobaka obsojeni. Odlok se nanaša na osebe, ki so brez dovoljenja pridelovale tobak, ga skrivale in razpečevale.

Nemčija pošilja v Grčijo živila

29. junija zjutraj je priplula iz Venezije v pirskega pristanišče švedska ladja »Halarede« pod zaščito mednarodnega Rdečega križa. Pripeljala je živila iz Nemčije in sicer 3391 ton, od tega 1606 ton sladkorja, 177 ton marmelade in 175 ton posušenega krompirja. Krompir so posušili zato, ker bi utegnil med prevozom zgneti, če bi prevažali svežega. Na ladji je bilo tudi 505 ton krompirjeve moke. Ta živila bo razdelil grškemu prebivalstvu Rdeči križ.

Šolska mladina pomaga kmetom

Bolgarsko prosvetno ministrstvo je objavilo, da je učiteljstvo v mejah stare Bolgarije oproščeno dolžnosti kontrolne službe pri malčvi. V priključnih pokrajinah bodo pa morali učitelji opravljati to delo. Poleg tega bodo učitelji zaposleni kot člani revizijskih komisij. K temu delu bo pritegnjena tudi organizacija »Otec Pajsi«. Gre za prostovoljne samarijane, dijakne in učence. Šolska mladina bo pomagala kmetom spravljati žito, dekleta pa kmeticam pri domačem delu. Mladina bo zaposlena prvenstveno na kmetijah, kjer so bili kmetovalci mobilizirani.

Bolgarski trgovci zavarovani

Ravnatelj zavoda za socialno zavarovanje v Sofiji Varašov je izjavil, da je stopil s 1. julijem v veljavo zakon o zavarovanju trgovcev. Po novem zakonu morajo biti zavarovani vsi registrirani trgovci.

OTROSKA RADOVEDNOST

— Striček, ali si bil ti kdaj godbenik?
— Kako pa prideš do tega vprašanja, Miheč?
— Ker pravi papa, da takoj raztrobiš vse, kar ti pove.

P. G. WODEHOUSE:

23

Mala Pepita

Humorističen roman

Ugani sem, kaj hoče povedati: da je premislil, kar sem mu rekel, da smatra vse to samo za predlog in da ga ne spreme, ker mu ni po duši.
»Ali mar doma nisi ogovarjal svojega učitelja z »gospodom«?
»Jaz? Nikar me ne pripravljajte v smeh, saj vidite, da imam počeno ustnico!«
»Kakor vidim, nisi pretirano spoštljiv do svojih višjih.«
»Če mislite s tem moje učitelje, vsekako nisem, že malo ne.«
»Tvoje učitelje, praviš? Torej si jih imel že več, že pred gospodom Brosterjem?«
»Planil je v smeh.
»Imel, imel! Ne dosti manj ko milijon!«
»Ubogi vrag! Smilijo se mi!«
»Oho, kdo pa zdaj rabi grde besede?«
»Čuti sem se prizadetega in sem popravil.
»Nesrečnejši!« sem dejal. »In kako so končali? S samomorom?«
»Oh ne, odšli so; prav nič jim ne zamerim. Malce trd sem, veste, in dobro bo, da si zapomnite.«

Tako govoreč je iztegnil roko, da bi vzel cigaretnico z mize; toda prehitel sem ga in jo spravil v svoj lastni žep.

»Vse kar je prav!« je vzkliknil. »Presedate mi!«
»Ti meni tudi.«
»Torej me mislite zmerom zalezovati in mi braniti, da bi delal, kar je meni všeč?«
»Pravilno si opredelil moje nalogo.«

»Izbijte si to iz glave. Dobro vem, kako gredo stvari v tej hiši. Ta prodajalec toplega zraka mi je v vlaklu vse razpovedal.«

Ugani sem, da misli s tem gospoda Abneya, čeprav mi ni bilo jasno, kaj hoče reči. »Mala Pepita« pa je nadaljeval:

»On je tu ravnatelj, in nihče razen njega se ne sme usoditi, da bi nad kom vzdignil roko. Če bi vi storili kaj takega, bi izgubili službo. Sicer se pa tudi on ne upa, ker mu plačuje papa dvojno oskrbovalno in mora zaradi tega gledati, da me ne izgubi.«

»Kakor vidim, pravilno presojaš položaj.«
Gledal sem ga, on pa se je prostaško pretezal v naslanjaču.

»Smešne dečko si!« sem rekel.
Užaljeno se je vzravnal, in drobne oči so se mu zaiskrile.

»Čujte, zdi se mi, da potrebujete človeka, ki bi vas naučil, kaj gre in kaj ne gre! Prekleto mladi ste že. Za koga se imate?«

»Tvoj angel varuh sem,« je bil moj odgovor.
»Tisti, ki te bo vzel v roko in ukrotil, da bodo

imeli tvoji ljudje vsaj trohico tolažbe od tebe. Poznam take pičke, nič se ne boj: bil sem v Ameriki in sem jih videl na njihovih domačih tleh. Takšni preobdjeni milijonarji sinovi ste vsi enaki. Ako vas očete ne vprežejo v delo in ne vtaknejo v svoje pisarne, še preden ste obuli dolge hlače, se takoj prevzamete. Mislite, da ste edini, ki imate pravico do življenja, in v tem prepričanju vztrajate, dokler ne pride človek, ki vam dokaže, da ste se motili; tedaj pa se vam vsem zgodi, kar se bo zdaj zgodilo tebi: spaknete se ob tistega, ki vas nauči, kaj gre in kaj ne gre.«

Nekaj je zajezikal; a jaz sem bil ubral svojo struno in načel predmet, ki sem ga v mislih premleval že ves čas od onega večera, ko sem bil v klubu prejel neko pismo...

»Poznal sem človeka, ki je začel takisto kakor ti,« sem nadaljeval. »Denarja je imel zmerom na prebitek, delal ni nikoli in tako se je bil navadil misliti, da je nekakšen knez. Nu, in kaj se mu je zgodilo?«

Zazehal je.
»Videti je, da te pogovor z menoj utruja,« sem dejal.

»Nadaljujte, nadaljujte. Kar zabavate se.«
»Nu, zgodba je dolga, zato ti jo prizanesem; a nauk je ta, da potrebuje deček, ki naj bo kdaj bogat, malce pouka o zdravi pameti, čokler ni preporno.«

»Mala Pepita« se je spet pretegnila.